

KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
INSCENACÍ HER PRO DĚTI
ČINOHERNÍCH AMATÉRSKÝCH
DIVADELNÍCH SOUBORŮ DOSPĚLÝCH
RAKOVNÍK 1993

1

POPELKA

Už je to tak. Naše Popelka má opět narozeniny. Co naplat, je o další rok starší. Bude jí už dvanáct let (respektive dvacet dva, ale to se nepočítá). Z malé slečny se pomalu stává slečna velká. Zatím to sice ještě není vyspělá a zkušená žena, ale na druhou stranu své zkušenosti z velkého světa už také má. No uznejte, která jiná by za dvacet dva let stihla poznat tolik zajímavých a moudrých lidí, kteří ji vedli zákrutami života snažili se ovlivnit její charakter jako

ona. Přesto je to stále ještě žabec, který má sklony věci zjednodušovat a který se bez svých moudrých sudiček neobejde. Těch "kamarádek", které přijíždějí oslavit její narozeniny a s problémy si hlavu příliš nelámou, bývá stále ještě dost a dost. Sudičky pak musí být pořád ve střehu. Co úsilí stojí ochránit mladou duši od povrchnosti, plytkosti, módnosti a obyčejné neznalosti a lehkomyšlnosti. Co úsilí stojí změnit téměř geneticky zakódované názory na specifi-

PROGRAM

Čtvrtek 11. listopadu 1993

10.00 hodin - Tylovo divadlo
Václav Novák - Stanislav Oubram
O JANKOVI ZE MLÝNA
A TEREZCE ZE ZÁMKU
DS Hrudkováček Vyšší Brod

16.00 hodin - Tylovo divadlo
Jiří Čapoun
STRAKATÁ KOMEDIE
Divadelní klub DK Třinec

Pátek 12. listopadu 1993

10.00 hodin - sál Kulturního centra
Jiří Cinkeis
PŘIJÍŽDÍ KRÁL DEVĚTKRÁT
DS MÁJ Praha

13.00 hodin - sál Kulturního centra
Tomáš Kraucher
TŘI POHÁDKY PRO TEBE
Divadélko Na Peróně Praha

Sobota 13. listopadu 1993

10.00 hodin - sál Kulturního centra
Mária Křepelková
FILUTA PEPINO
Divadelní studio D3 Karlovy Vary

13.00 hodin - Tylovo divadlo
Václav Čtvrtek
DIVOKÉ LABUTĚ
Mladá scéna Ústí nad Labem

16.00 hodin - sál Kulturního centra
Veronika Valíková - Josef Hejna
MLHOU ZA ŠTĚSÍM
Divadelní shluk Dovejvrtky Praha

Neděle 14. listopadu 1993

10.00 hodin - Tylovo divadlo
HOST PŘEHLÍDKY
Zdeněk Svěrák
TATÍNKU, TA SE TI POVEDLA
Divadlo Alfa Plzeň

11.30 hodin - Tylovo divadlo

**ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY S VYHLÁŠENÍM
VÝSLEDKŮ A OCENĚNÍM NEJLEPŠÍCH VÝ-
KONŮ**

ku výchovy mladé dívky. Těch kamarádek, které mohou jít příkladem ostatním je stále ještě poskrovnu a tak asi sudičky ještě dlouho nebudou mít o práci nouzi.

Vraťme se však k naší oslavenkyni. Je veselá a smutná zároveň. Laskavá i přísná, schopná hýčkat i mateřsky rozmazlovat. Ale hlavně se moc těší, kdo všechno na její narozeniny zase přijede. A všem těm hostům otevře svoji náruč, aby je po celé čtyři dny mohla hostit, napájet i krmit jak stravou klasickou, tak i duševní. A jako každá žena očekává i dárky. Není však neskromná, nemusí to být dary nákladné, ale čeká spíše stálou přízeň a rozjasněné i nadšené oči svých příznivců. To je pak nejšťastnější a má takovou radost z dárků, že i přísné sudičky na okamžik povolí ze své ostražitosti a radují se z její radosti.

A co její rodiče? Ti zůstávají v těchto dnech raději v pozadí, přesto i jim dělá velikou radost to, jak je jejich dcera šťastná a veselá zároveň se svými hosty a jsou moc pyšní na to, že Popelka má tolik fajnových přátel. Tak ať je tomu tak i letos.

Sudičky (odborná porota)

Předsedkyně poroty

Alena Urbanová,	dramaturgyně
Rudolf Felzmann,	režisér - člen poroty
Svatopluk Skopal,	režisér - člen poroty
Miloš Švarc,	režisér - člen poroty
Karel Vostárek,	scénograf - člen poroty
Milan Strotzer,	tajemník poroty

Dětské sudičky (vedení dětské poroty)

Marie Poesová
Eva Kodešová

DĚTSKÁ POROTA zasedá vždy po každém představení ve velké klubovně sálu KC a odborná porota v klubovně Filmového studia.

Z vyhlášení loňských výsledků na předsálí TD

Harmonogram dnešního dne

Čtvrtek 11. listopadu 1993

- 8.00 Příprava představení Hrudkováček
Vyšší Brod
Tylovo divadlo
- 10.00 Představení souboru Hrudkováček
Vyšší Brod
O JANKOVI ZE MLÝNA
A TEREZCE ZE ZÁMKU
- 12.30 Příprava představení Divadelního
klubu DK Třinec
Tylovo divadlo
- 13.00 Pohovor poroty se souborem:
předsálí TD Hrudkováček
Vyšší Brod
- 15.00 Příjezd souboru Divadélko
Na Peróně Praha
vestibul KC
- 16.00 Představení souboru Divadelní klub
DK Třinec
STRAKATÁ KOMEDIE
Tylovo divadlo
- 18.30 Pohovor poroty se souborem:
Divadelní klub DK Třinec
předsálí TD
- 18.00 - 20.00
Příjezd souboru MÁJ Praha
vestibul KC
- 20.00 Příprava představení souboru
MÁJ Praha
sál KC

I letos se na Popelce vystřídá cca 200 lidí ze souborů a pozorovatelů. Jenom pozorovatelů se přihlásilo asi 70. Bude proto problém, hlavně ve všední dny, jak se všichni v hledištích zmáčkne. Abychom vůbec mohli prodávat vstupenky pro místní děti, musíme už dnes všechny, vás pozorovatele i členy hrajících souborů požádat o trpělivost. Počkejte, prosím, až se zaplní hlediště rakovnickými dětmi a obsazujte zadní řady hlediště v TD, případně bude možné vzít si i židličku do uličky. V sále KC pak užívejte hlavně balkónu. Respektujte, prosím, rezervaci míst pro dětskou i odbornou porotu. Děkuje me.

Všichni návštěvníci přehlídky jsou ubytováni: v ubytovně RAKO III, na letišti, v internátu Rodinné školy a Zemědělské školy, na zimním stadionu, ve sportovní hale i v sauně. Skautské ubytování nabídlo i Kulturní centrum na galérii svého sálu.

Malá mořská víla

Tak jsme se tu zase sešli.

V pohodě, jak jsme si slibovali vloni, těšící se na skvělou obsluhu hradní kuchyně, které jako vždy vládne šéfkuchař Pavel Stec, nadržení na dobrou představení hradních šašků z jiných hradů a jiných pohádek, zbláznění do dlouhotrvajících nocí a atmosféry, která nevzniká nikde jinde než na Popelce.

Svět se zase na několik dní zblázní a otočí se vzhůru nohama, aby se pak několik měsíců po přehlídce vracel do té správné, leč většinou nudné reality. Kytary jsou naladěné, pořivatiny připravené, kostýmy oprášené, pážata a všichni drábové v pohotovosti. Roztáhněte oponu - právě začínáme!!!!

Co co znamená

Často potkáte v našem divadle podivně označené lidi. Jsou to povětšinou členové domácí stáje a tak jsou určeni k vaší největší pohodlnosti a spokojenosti taktéž. Myslím, že je zcela na místě, abychom si zavedli malý místní slovník vám neznámých (takřka nebo zcela) názvů.

Cedule **Jídlo** - touto cedulí jsou označeni členové hradní kuchyně, kteří se starají především o vaše žaludky.

Bar "U koček" - tuto cedulí nosí obsluha stejnojmenného baru, která je vám zcela k dispozici, co se týká nápojů, ať už teplých, nebo studených.

Hostinec "U pánů" - takto označení jsou hostinští z hostince na předsálí. Mají stejnou funkci jako obsluha baru "U koček", navíc však vydávají jídlo k velké spokojenosti hostů.

Nádobí - obsluha v kuchyni, která myje, nosí, přikládá pod kotlem a vytváří jiné podobné hodnoty.

Kořala - tato speciální cedule se vydává po poradě předem určeného a zasvěceného kolegia na základě vítězství v bdělosti a nestřízlivosti. Její charakter je hanlivý až urážlivý, přesto však z neznámých důvodů je ceněna zlatem a někdy i platinou.

Hosteska - tato osůbka se přepečlivě stará o soubor jí svěřený až do zemdení těla, ducha a je jí k dispozici v otázkách techniky i věcech organizačních.

Hostes - to samé v opačném provedení (co se týče pohlaví).

Naše tisková kancelář doufá, že vám neudělala v makovičkách příliš velký chaos a dodává, že stačí mít otevřené oči, na což jsme zvyklí z let minulých, temných a šarlatových.

Mýtus a divadla

Vážení příznivci divadla, nenechte si ujít novou publikaci Aleny Urbanové s názvem Mýtus divadla pro děti. Autorka se, tak jako ve své předcházející knize Popelka divadla pro děti, opět zabývá velmi seriózní problematikou přístupu souborů k divadelní tvorbě pro děti.

Pro přiblížení knihy si dovolíme ve všech číslech našeho zpravodaje přetisknout několik ukázek.

Je to možná paradoxní, ale je to tak: spoustu potíží dětské dramatiky od samého začátku způsobuje pohádka. Je to jistě přirozený jak tematický a obsahový, tak formální zdroj divadla pro děti, jenže není tak úplně přirozené, že se v posledních desetiletích stal zdrojem téměř jediným. Divadlo pro děti a pohádka jsou dnes naprosto zautomatizovaná synonyma. Každý, kdo ohlašuje jakoukoli divadelní produkci, určenou dětem, bez váhání ohlásí: "Uvidíte pohádku ..." Ještě jsem neslyšela, že by někdo při podobné příležitosti použil ten jediný logický termín: "Milé děti, uvidíte divadelní hru, kterou podle pohádky paní X. napsal pan Y."

Tato úzká a zmechanizovaná svázanost s původně slovesným epickým útvarům pohádky tropí dost škod, o to horších, že si je ani neuvědomujeme. Především mate dětem představu divadla jako takového. Je dost těch, kteří přestanou mít zájem o divadlo ve chvíli, kdy je přestanou zajímat pohádky, protože je bezděčně vychováváme v naprosté bezradnosti nad něčím, co by se mohlo jmenovat drama, hra, veselohra, komedie atp. Setkali-li se náhodou s něčím takovým, zůstává jim rozum stát: když to není pohádka, co to tedy je? Je to však také past na autory. Svedení synonymem, podpoření mýtem specifiky nepíší divadelní hru, ale rovnou "pohádku". Ani na mysl jim nepřijde, že záměr napsat veselou pohádku ukládá úkol napsat komedii, a vstoupit tak do šlépějí mnoha slavných, Aristofanem počínaje a Woody Allenem konče. Necítí se prostě vázání mnoha přísnými zákonitostmi dramatického spisování - hlavně zákony kompozice, logického rozvíjení děje prostřednictvím jednání postav a výstavby dramatického dialogu. Píší pohádku, nevázání vlastně ničím. Ani zákonitostmi pohádky jako takové, ve skutečnosti neméně přísnými, než jsou zákonitosti dramatu. Jakožto autoři veskrze moderní jim nikdy nevěnovali pozornost, ani je nenapadlo rozhlédnout se trochu důkladněji po pohádkové končině, kterou přece "každý zná". A ještě se k nim nedoneslo, že tradice pohádek vyprávěných skončila tak zhruba před sto lety, a že od té doby se s pohádkami setkáváme už jen jako s vyhraněným literárním žánrem. A že tedy je nutné chovat se k nim slušně jako ke každé jiné epické látce, kterou chceme přenést na scénu. Výsledkem této dvojí neznalosti a nepochopení zákonitosti jak dramatu, tak pohádky jsou pak ty přechetné dramatické patvary, které dětem sugerují představu, že právě ono "pa", ona povrchní koketérie s "pohádkovými motivy" je moderní.

"Tragédie není zobrazením lidí, nýbrž jednání a života, štěstí a neštěstí. A štěstí i neštěstí je založeno na jednání. Lidé činí takovými či onakými jejich povaha, ale šťastnými či nešťastnými jejich počínání. Herci nehrají proto, aby vyjádřili povahy, ale vystihují

povahy při tom jednání skrze ně. Cílem tragédie je tedy děj, zobrazený prostřednictvím přímého jednání postav, který přirozeně vyplývá z jejich charakteru."

Klasická pohádka je obrazné a zhuštěné vyjádření věčných lidských konfliktů. Mocný osud drží člověka neustále v šachu - a to je situace už od nepaměti nesnesitelná. Vyvolává vzdornou sebeobranu, zápas proti "zlu", proti koncentrované nenávisti k lidem a k životu vůbec, zosobňované různými demony, čaroději, ďábly, temnými silami přírodními. Člověk vede tento zápas od nepaměti, od chvíle, kdy vyspěl natolik, aby mohl sám sebe reflektovat, kdy zjistil, že existuje "lidství" a čím je ohroženo. Je to zápas o život v nejširším slova smyslu, o život lidsky důstojný, řízený samostatnou vůlí člověka. Je nesen vírou v možnost statečného a čestného člověka, činem změnit neblahý úděl, vyrvat zlu jeho moc nad lidmi, vrátit člověku lidskou podobu. Protože to je to hlavní po čem nenávistná zloba pase: proměňuje lidi v kameny, žáby, květiny, ptáky, nebo jim alespoň krade paměť či srdce, jejím cílem je člověka odlidštit. To, co nám ukazují tisícileté příběhy, není víra v jakési "dobro", které zvítězí nad zlem, ale důvěra v možnost aktivity, v možnost činů, které znovu zlidší svět. Pro děti, které vstupují do života, je toto povzbuzení zvláště cenné, a velice přesně ho chápou. Svědčí o tom průzkumy bezprostředních reakcí dětí na představení, které jsou organizovány při některých přehlídkách. Vyjadřují-li děti své dojmy barvami, patří nejčernější čern - strach a odpor - tomu, kdo má moc s lidmi manipulovat. Žádné přímé ohrožení života hrdiny nezasáhne děti tolik jako možnost, že bude "proměněn", že mu bude odejmuta vůle, že se stane nástrojem. Dítě si tu stejně jako kdysi onen pradávný člověk poprvé uvědomí, že existuje "lidství" a poprvé se zachvěje strachem o ně, o svobodu a důstojenství člověka. A to je velká věc - kde jenom je ten dramatický básník, který by dokázal podchytit právě tento okamžik, a prostřednictvím příběhu alespoň tak dobrého jako jsou příběhy starých pohádek říci té rozechvělé dušičce: neboj se?

CENY A UPOMÍNKOVÉ PŘEDMĚTY VĚNOVALY:

RAKOTRON Rakovník
Drobná keramika manželé Pondělíčkoví
Senomaty

Květiny KLÁRA Rakovník

Nábytek J+J Zoubkovi Rakovník

Potravinářství U Lutovských Rakovník

COPY CENTRUM CAFOUREK Rakovník

Firma LINDA manželé Knoblochovi Rakovník

Firma STYL M. Němeček Rakovník

Ateliér Minilab Rakovník

Městský úřad Rakovník